

بی‌مبالاتی اوقاف و خاموشی میراث فرهنگی

رییس اوقاف و امور خیریه سیرجان: درخت امام زاده احمد (ع) را خیلی بزرگ نمایی کردید، ما نامه زده‌ایم به میراث فرهنگی و هنوز منتظر جوابیه آن هستیم

رییس میراث فرهنگی: مجری و اجرا کننده پروژه، اداره اوقاف بوده است و بعداز اتمام کار دنبال مجوز از میراث هستند و بدون هماهنگی کارشناسان ما کار را انجام دادند

معظمه صادقی نژاد

در باغ بمید، شمال غرب سیرجان زیارتگاهی‌ست که به یکی از نوادگان موسی بن جعفر(ع) نسبت داده می‌شود. پدران و پدر بزرگ‌ها امامزاده احمد را با درختش می‌شناختند و حتی مستندات تاریخی‌ای هم از وجود سنگ قبر علمایی در اطراف درخت در سال ۱۳۹۳ ذکر شده که متأسفانه اکنون نیستند. این سرو کهنسالی بر گنبد امامزاده احمد(ع) سایه افکنده که قدمتش را بیش از هزار سال تخمین می‌زنند ارتفاع خیال انگیز و تنه تنومند آثار تاریخی اطراف این میراث کهن، ناگفته‌هایی از زیبایی‌های شهرمان را به تصویر کشیده‌است درباره این سرو افسانه‌هایی بازگو می‌شود که هر چند برخی از این گفته‌ها از لحاظ دانش تاریخی پذیرفتنی نیست اما نشان از مهر فراوان آنان به این یادگار پیر است. سرو پیر هزار ساله، گردش روزگاران را به چشم خویش دیده و خاطرات آن را در دل نگاه داشته در سال ۱۳۸۶ به فهرست آثار ملی ایران در آمد. این مکان می‌توانست بسیاری از گردشگران را به خود جذب کند ولی متأسفانه همچنان ناشناخته مانده است.

بی‌توجهی به تنها درخت کهنسال

طبق نظر کارشناسان تعیین حریم حفاظتی برای درخت کهنسال امامزانه احمد(ع) ضرورت دارد روش‌هایی مانند تقویت ساختار مکانیکی درخت و آماده‌سازی آن در مقابل تنش‌های محیطی و آسیب‌های ناشی از کمبود مواد تغذیه‌ای برای آن لازم است تا بتوان عمر این درخت را به بیشترین میزان رساند، اما به جای توجه، این درخت مدتی است که گرفتار داربست‌های ساخت و ساز اداره اوقاف شده است.

وحید حسینی؛ کارشناس ارشد حوزه میراث فرهنگی می‌گوید: طبق یافته‌های باستان شناسی در منطقه باغ‌بمید و همچنین نگاشته تاریخ نویسان که به توصیف سیرجان قدیم در منطقه قلعه سنگ می‌پردازند، بازگو می‌کند که مردمان سیرجان به منطقه‌ای بنام چراغ‌بمید (باغ‌بمید) کوچ کردند و این منطقه ظاهرا شهری کوچک با برج و باروهای مرتفع و دارای چهار درب بزرگ‌آهنین بود .

وی در ادامه گفت: در ایران تعداد انگشت شماری سرو با قدمتی پیش از هزار سال داریم که از آنجمله در مهریز و ابرکوه یزد می‌باشند. از درخت سرو مهریز که بسیار شبیه به درخت سرو شهر ما هست به گونه‌ای از آنها محافظت می‌کنند که گویی از اثری موزه‌ای نگهداری می‌شود، با

درایت مسئولان وقت، درختان به عنوان یک اثر جذاب برای توریست‌ها تبدیل شده‌اند اما گویی در سیرجان زیاد به این موضوع علاقه‌ای ندارند و نسبت به حریم یک اثر تاریخی کمترین توجهی می‌شود. حسینی افزود: قدمت کتابخانه‌ای این درخت را هم زمان با تاریخ آن‌امامزاده برحق دانسته‌اند اما شاید بی‌گمان آن درخت قبل از آن آنجا بوده و چون مردمان در گذشته برای درختان سرو اهمیتی فرا طبیعی و الهی قائل بودند و در کنار آن درختان به نذر و نذورات می‌پرداختند پس زمان وفات آن امام زاده(ع)، زیر سایه این درخت با فاصله‌ای حدود پنج متر دفن شده که مردمان بتوانند از هر دوی آنها برکات لازم را ببرند. یافته‌های باستان‌شناسی در این‌منطقه نیز به گستردگی این شهر اذعان‌می‌کند و تاریخ احتمالی چنین شهری را قرن‌چهارم و پنجم ، ق می‌دانند.

بازسازی باید با اجازه میراث فرهنگی باشد

بنا به قوانین میراث فرهنگی بر آثار تاریخی ثبت شده، هرگونه دخل و تصرف در آثار فرهنگی باید با هماهنگی اداره میراث و کسب مجوزات لازم جهت هر گونه عملیات در اطراف آن اثر و از همه مهم‌تر رعایت منظر اثر می‌باشد. اما متأسفانه در اینجا احتمالا به هرشکلی که روند عمرانی پیش می‌رود هیچ توجهی به منظر درجه یک این درخت نشده و این اتفاق می‌تواند شروع از بین بردن این درخت پیر به عنوان کهن‌ترین موجود زنده این سرزمین باشد. کاش که تا زمان بود می‌شد طرحی‌های آن قسمت از این‌بقعه متبرکه را جوری تغییر داد که لااقل کمترین آسیب به آن درخت برسد و حتی این روند را جوری ترتیب می‌دادند که به زنده نگاه داشتش بیشتر کمک کند . می‌توان گفت: اقدامات عمرانی اطراف این درخت اگر از روی علم و آگاهی و مشورت متخصصان این‌امر نباشد شاید تیشه‌ای به بدنه مقاومتش باشد.

مقصر کیست؟

سالیان سال است که بناهای تاریخی سیرجان بین سه قطب میراث فرهنگی، اداره اوقاف و امور خیریه و مالکین شخصی دست به دست و نابود می‌شود. نشریه سخن تازه بارها به این مهم پرداخته و فقط آب در هاون کوبیدن بوده است.

مسوولین اداره اوقاف می‌گویند مقصر میراث است

سازمان اوقاف و امور خیریه سازمان شبه‌دولتی است، حوزه فعالیت این سازمان شامل مدیریت موقوفات عام فاقد متولی، موقوفات خاصه و اماکن مذهبی اسلامی، اثاث باقیه و بقعه‌های متبرکه، همچنین محبوسات، نذوره،

صدقات و هر مال دیگری که به غیر از عنوان وقف برای امور عام‌المنفعه و خیریه اختصاص یافته و نیز اداره مؤسسات و انجمن‌های خیریه می‌باشد.

حال با این توصیفات از وظایف این اداره، دلیل و یا دلایل این بی‌توجهی در مقابل نگهداری میراث پیشینیان و موجودی زنده و بی‌زبانی چون سرو بلند قامت شهرمان را نمی‌دانیم.

سید صادق طباطبایی، رییس اداره اوقاف و امور خیریه سیرجان در رابطه با داربست‌های بسته شده دور درخت کهن سال گفت: درخت امام زاده احمد (ع) را خیلی بزرگ نمایی کردید، ما نامه زده‌ایم به میراث فرهنگی و هنوز منتظر جوابیه آن هستیم. این درخت شناسنامه دارد و زیر نظر میراث فرهنگی است، از لحاظ ما مشکلی ندارد که داربست زده‌ایم.

هیات امنای امام زاده احمد(ع) هم به نقل از میراث گفتند: مشکلی برای درخت پیش نمی‌آید

وقاف بعداز اتمام کار دنبال مجوز از میراث است

خیلی وقت است سیستم (من نبودم دستم بود تقصیر آستینم بود) در ادارات این شهر در حال اجرا است. اداره میراث فرهنگی سیرجان که قبلا یک اداره به قول معروف کاربافو زده بود و چندین سال است به عمر نوح در حال اقدام برای احیای کف بازارقدیم و مابقی پروژه‌های باستانی و قدیمی مانند یادگیر چیقی است و در انتهای جلسات تشریفاتی‌اش با شورا و شهرداری مقصر را اداره میراث کرمان می‌داند.

اداره اوقاف هم به عنوان متولی دیگر این بناهای ارزشمند اگر چه می‌گوید بیلان مالی از نذورات و موقوفه ها روشن است و تحت نظر سازمان بازرسی است اما در عملکرد بسیار کند است و سال هاست در همان مقرنس کاری و آینه کاری مانده است.

باید به مسوولین اداره اوقاف بگوییم فرزند رشید ما این سرو سهی قامت شناسنامه‌اش در دست میراث است، اما امانت دست شما بوده است، چرا به دنبال نوش دارو پس از مرگ سهراب هستید؟ مگر شما کارشناس کشاورزی و یا میراث بوده‌اید که داربست زده‌اید و می‌گویید از نظر ما مشکل ندارد؟

نبی‌اله جعفری زاده؛ رییس اداره میراث فرهنگی سیرجان گفت: مجری و اجرا کننده پروژه، اداره اوقاف بوده است و بعداز اتمام کار دنبال مجوز از میراث هستند؟ زمانی که شنارز هشت متری می‌ریختند پس ناظران اداره میراث کجا بودند؟ چرا حریم درخت کهنسال را رعایت نکردند و بدون

● عکس: سید محسن فروزنده

هماهنگی کارشناسان ما کار را انجام دادند؟ جعفری زاده در پایان افزود: ما با این قضیه صد در صد مخالف هستیم و جوابیه خود را از طریق میراث کرمان ارسال کرده‌ایم اما اداره اوقاف پیگیر جوابیه نشده است.

شماره یکم

وعده ما ۲۸ خرداد پای صندوقهای رأی

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر
GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY

شرکت پارو پخشرو
صنعت و توسعه

ذخم آوران
صنعت و معدن گل‌گهر (سهی‌داس)

شرکت آرمان گهر سیرجان
ARMAN GOHAR SIRJAN CO.

شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه گل‌گهر

باشگاه فرهنگی ورزشی
گل‌گهر سیرجان

شرکت توسعه، عمران و
مدیریت منطقه گل‌گهر

شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر
GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.

شرکت پیمان‌برون

شرکت سنگ آهن گهر زمین

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

کاوایان گهر

شرکت عمران و
صنعت

شرکت نگین گهر خاورمیانه

شرکت گهر روش سیرجان
GOHAR RAVESH SIRJAN CO.

شرکت حمل و نقل گهر ترابرسیرجان

شرکت معدنی و صنعتی
گهر روشن کام

میزان لیزینگ گل‌گهر

گل‌گهر